Az árnyas szegedi utcákért

dr. Rigó Mihály
ny. mérnök

A Közéleti Kávéház novemberi számában rámutattam arra, hogy sajnos súlyos aránytalanság figyelhető meg a szegedi közterületeken a tárburkolatok és a zöld felületek között. Sajnos menőnek még ma is a térburkolat számít. Ma is értékesebb a városházi megbízónak a térburkolat, pedig a helyes értékrend ennek éppen a fordítottja lenne.

Az egyre melegebb nyarak miatt a sok mellébeszélés után végre tenni is kellene már valamit.

A mai állapotnak Szegeden is két oka van.

1. A terek átalakítására még akkor is építészek kapnak a várostól megbízást, a kertészek helyett, ha ott semmiféle építészeti faladatot sem kell megoldani. Ezt a hibát követték el legutóbb a Stefánián is, és a Széchenyi téren is. Mindkettő a kárát is szenvedte. Mind az építészmérnököket, mind a kertészmérnököket 5-5 évig képezik ki a megfelelő egyetemeken. Mindkettő képzési hely a maga területén a csúcsot képviseli, nincs tehát arról szól hogy az építészek magasabb szintű kertészeti képzést kapnának, mint a kertészek. A kertészek nem csicskásai az építészeknek, azok csak kiszorítják őket a saját piacaikról, visszaélve a jobb érdekérvényesítő képességükkel. Fordítva ez teljesen elképzelhetetlen. Az építészik nem ismerik pl. a fafajokat, azok különböző igényeit, nem tudják ezek kártevőit. Ilyen ismerethiány mellett döntögetnek a fák sorsáról. Gyönge kifogás az, hogy majd az építész főtervező felvesz a tervező csapatba kertészeket, hiszen az elveket a főtervező határozza meg, akihez a többi tervezőnek igazodnia kell. Szerencsésebb lenne ilyen esetben a kertészt generáltervezőnek választani, aki majd felvesz építészt a tervező csapatba, ha kell. A csapatot a kertész ugyanúgy képes felépíteni az egyéb tervezőkből, mint az építész. A tervező csapat vezetőjének tehát nem kellene automatikusan építészt választani, mert az ilyen tiszta esetekben ők laikusnak számítanak, hanem a feladat arányai szerint kellene e különféle mérnökökből válogatni csoportvezetőt, szaktervezőt.
   A leglényegesebb első változás az lenne, ha a város nem adna, adhatna ki kertészeti feladatot az építészeknek! Lényeges: jobb minőségű terveket kapna a város, ha laikusok helyett valódi szakemberek tennék le azokat az asztalra.
2. A közművek káosza
   A nagyárvíz után a város fásítása ugyanolyan jelentőségű feladata volt az újjáépítő Lechner csapatának, mint a körgát vagy a híd építése. A városfásítást az előbbiekkel egyenértékű és fontosságú feladatnak tekintették. Szeged akkor hatalmas mennyiségű fát kapott a szomszédos országokból, városoktól, hogy mindezt azonnal megvalósíthassa. Szeged ekkor volt a lehető legzöldebb.
   Valószínű az, hogy a legtöbb utcába telepítettek egy, de inkább két fasort.
   Aztán azonban beütött a közművek teljhatalma, mondhatjuk barbarizmusa. Amit létrehoztak olyan minta egy kábítószeres pók hozna létre térbeli hálót! A fasorokat leértékelték, büntetlenül lehetett azokat írtani. Míg a közműveknek erős képviselője volt a közműkezelő, addig a fa értéktelen, szabadon vágható valami lett, minden érdekképviselet nélkül. Ráadásul a fasor helyén még elbontandó burkolat sem volt a feladat jellegének megfelelően. Ennél olcsóbban sehol sem lehetett közművet

építeni! A fasorok helye így vált a közművek kezelőinek, tulajdonosainak prédájává. Ami szomorú: ehhez a városháza asszisztált, mert engedett a különféle kényszereknek!

Ki kell jelenteni, hogy a fasor ugyanolyan fontos része az utcának, mint a járdák vagy az úttestek.

Mi sem egyszerűbb, ide kell visszajutnunk. Mivel az eddigi rettenetes kár helyrehozásához rengeteg pénz kellene, ez egyszerre megoldhatatlan.

A városházának ezért rövid időn belül felszólítást kell küldeni a közművek üzemeltetőinek, tulajdonosainak: a saját költségükön takarítsák ki a fasorok sávjait minden utcában, adják vissza a fasorok helyét, onnan a közművezetékeiket záros időn belül vigyék ki.

Ezt megtehetik külön-külön vagy összefogva, mondjuk közműalagutat építve, melyhez a közműfejlesztéseket össze kellene hangolni. Ez amúgy sem lenne nagy baj, hiszen nem lenne hetente más okból felvágva az út aszfaltja. Közműalagút már épült Szegeden, mert ez a legkevésbé területpazarló megoldás. Tény, hogy pénzbe kerül,

Kérni kell tőlük egy kitakarítási, területvisszaadási listát, a terület visszaadási időpontjával felszerelve. Fel kell hívni a figyelmüket arra, hogy a fasor helye közterület!

Ezekben a sávokban szó sem lehet arról, hogy a felújított közművet ugyanoda tegyék vissza, ahol a régi volt.

Ez a lista az alapja a fasorok visszatelepítési ütemezésének.

Élni kellene lehetőséggel: működik Szegeden évtizedek óta az Erdészeti Technikum. Lehet, hogy segítenének is.

Szeged, 2020. XI. 22.